

Suositus

**Suositus 01/2019 Euroopan tietosuojavaltuutetun
luonnoksesta luetteloksi käsittelytoimista, joiden
yhteydessä vaaditaan tietosuojaa koskeva
vaikutustenarviointi (asetuksen (EU) 2018/1725 39 artiklan
4 kohta)**

annettu 10. heinäkuuta 2019

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Sisällysluettelo

1	YHTEENVETO TOSISEIKOISTA	4
2	ARVIOINTI.....	4
2.1	Tietosuojaneuvoston yleiset perustelut toimitetusta luettelosta	4
2.2	Luetteloluonnoksen analyysi.....	5
3	PÄÄTELMÄT	8

Euroopan tietosuojaneuvosto, joka

ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27 päivänä huhtikuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679, jäljempänä 'yleinen tietosuoja-asetus', 70 artiklan 1 kohdan e alakohdan,

ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta 23 päivänä lokakuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725, jäljempänä 'asetus 2018/1725',

ottaa huomioon 25 päivänä toukokuuta 2018 hyväksytyin ja 23 päivänä marraskuuta 2018 tarkistetun työjärjestyksensä 12 artiklan ja 22 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan tietosuojaneuvoston, jäljempänä 'tietosuojaneuvosto', päätehtävänä on varmistaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, jäljempänä 'yleinen tietosuoja-asetus', sovelletaan yhdenmukaisesti koko Euroopan talousalueella. Yleisen tietosuoja-asetuksen 70 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti tietosuojaneuvosto tarkastelee tätä varten omasta aloitteestaan tai jonkin jäsenensä tai komission pyynnöstä kysymyksiä, jotka koskevat tämän asetuksen soveltamista, ja antaa suuntaviivoja, suosituksia ja parhaita käytänteitä, joiden tarkoituksena on tukea tämän asetuksen johdonmukaista soveltamista. Asetuksen 2018/1725 39 artiklan 6 kohdassa säädetään, että Euroopan tietosuojavaltuutettu pyytää Euroopan tietosuojaneuvostoa tarkastelemaan luonnosta luetteloksi käsittelytoimista, joihin sovelletaan asetuksen 2018/1725 39 artiklan 4 kohdan mukaista tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointivaatimusta, ennen luettelon hyväksymistä yleisen tietosuoja-asetuksen 70 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti. Tätä veloitetta sovelletaan, jos luettelossa viitataan asetuksen 2018/1725 3 artiklan 8 kohdan mukaisen rekisterinpitäjän suorittamiin käsittelytoimiin yhdessä yhden tai useamman muun rekisterinpitäjän kuin unionin toimielimen tai elimen kanssa. Tämän suosituksen tavoitteen on sen vuoksi oltava yhdenmukainen valvontaviranomaisten luetteloluonnoksiin aiemmin soveltaman lähestymistavan kanssa. Tietosuojaneuvosto pyrki johdonmukaisuuteen pyytämällä, että valvontaviranomaiset sisällyttävät luetteloihinsa tietyt käsittelytyypit ja että ne poistavat niistä sellaiset kriteerit, joiden tietosuojaneuvosto ei katso välttämättä aiheuttavan korkeaa riskiä rekisteröidyille, ja käyttävät tiettyjä kriteerejä yhdenmukaisella tavalla.

(4) Tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekeminen on rekisterinpitäjälle pakollista asetuksen 2018/1725 39 artiklan 1 kohdan nojalla vain silloin, kun käsittely "todennäköisesti aiheuttaa [...] luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin". Asetuksen 2018/1725 39 artiklan 3 kohdassa annetaan esimerkkejä tilanteista, jotka todennäköisesti aiheuttavat korkean riskin. Tämä luettelo ei ole tyhjentävä, mikä vastaa yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 3 kohdan sanamuotoa. Tietosuojatyöryhmä on tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista antamissaan

ohjeissa¹, sellaisina kuin tietosuojaneuvosto² on ne hyväksynyt, selventänyt kriteereitä, jotka voivat auttaa määrittämään sen, milloin käsittelytoimet edellyttävät tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Tietosuojatyöryhmän antamissa ohjeissa WP248 todetaan, että rekisterinpitäjä voi useimmissa tapauksissa katsoa, että kaksi kriteeriä täyttävä käsittely edellyttää tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Ohjeiden mukaan rekisterinpitäjä voi kuitenkin eräissä tapauksissa katsoa, että käsittely, joka täyttää vain yhden kriteeristä, edellyttää tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä.

(5) Myös Euroopan tietosuojavaltuutetun laatimat luettelot tukevat sellaisten käsittelytoimien tunnistamista, joihin todennäköisesti liittyy korkea riski ja jotka sen vuoksi edellyttävät tietosuoja koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä. Näin ollen tietosuojatyöryhmän ohjeisiin sisältyvät kriteerit ovat merkityksellisiä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1 YHTEENVETO TOSISEIKOISTA

1. Euroopan tietosuojavaltuutettu toimitti asetuksen 2018/1725 39 artiklan 4 kohdan mukaisesti luetteloluonnoksensa tietosuojaneuvostolle 18 päivänä maaliskuuta 2019 ja tarkistetun version 21 päivänä kesäkuuta 2019.
2. Euroopan tietosuojavaltuutetun toimittamassa asiakirjassa oli myös asetuksen 2018/1725 39 artiklan 5 kohtaa koskeva osa. Tarkistetussa asiakirjaluonnoksessa nimenomaisesti täsmennetään, että sen sisältämä 39 artiklan 5 kohdan mukainen luettelo koskee ainoastaan tilanteita, joissa unionin toimielimet tai elimet ovat yhteisrekisterinpitäjiä tai ainoita rekisterinpitäjiä. Erityisesti 39 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun luettelon luonnos kattaa käsittelytoimia, jotka liittyvät unionin toimielinten tai laitosten sisäiseen hallintoon ja jotka toteutetaan ilman unionin toimielinten ja elinten ulkopuolisia rekisterinpitäjiä.
3. Näin ollen Euroopan tietosuojaneuvosto toteaa, että asiakirjan toinen osa ei kuulu asetuksen 2018/1725 39 artiklan 6 kohdan soveltamisalaan. Tämän säännöksen mukaan velvoite pyytää suositusta Euroopan tietosuojaneuvostolta koskee vain sellaisia käsittelytoimia, joissa asetuksen 2018/1725 soveltamisalaan kuuluva rekisterinpitäjä toimii yhdessä yhden tai useamman muun rekisterinpitäjän kuin unionin toimielimen tai elimen kanssa. Näin ollen Euroopan tietosuojaneuvosto ei kommentoi asiakirjaluonnoksen tätä osaa.

2 ARVIOINTI

2.1 Tietosuojaneuvoston yleiset perustelut toimitetusta luettelosta

¹ Ohjeet tietosuoja koskevasta vaikutustenarvioinnista ja keinoista selvittää ”liittyykö käsittelyyn todennäköisesti” asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettu ”korkea riski” (WP 248, rev.01).

² Tietosuojaneuvosto on hyväksynyt ohjeet asiakirjalla 1/2008.

4. Tietosuojaneuvostolle toimitetun luettelon on katsottu täsmentävän asetuksen 2018/1725 39 artiklan 1 kohdan säännöksiä, jotka ovat joka tapauksessa ensisijaisia. Näin ollen luetteloa ei pidä katsoa tyhjentäväksi.
5. Tietosuojaneuvosto ottaa huomioon asetuksen 2018/1725 39 artiklan 10 kohdan, jossa säädetään, että tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointia ei vaadita, jos käsittelytoimen tai käsittelytoimien oikeusperustana on perussopimusten perusteella annettu säädös ja tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi on jo tehty yleisen vaikutustenarvioinnin osana ennen kyseisen säädöksen antamista. Tässä tapauksessa 39 artiklan 1–6 kohtaa ei sovelleta, jollei kyseisessä säädöksessä toisin säädetä.
6. Tässä suosituksessa ei yleisesti ottaen tarkastella Euroopan tietosuojavaltuutetun toimittamia tietoja, joiden on katsottu olevan asetuksen 2018/1725 39 artiklan 6 kohdan soveltamisalan ulkopuolella. Tällä tarkoitetaan tietoja, jotka eivät koske yhden tai useamman muun rekisterinpitäjän kuin unionin toimielimen tai elimen kanssa yhdessä toimivan rekisterinpitäjän suorittamia käsittelytoimia. Koska Euroopan tietosuojavaltuutettu on kuitenkin päättänyt hyväksyä yhden luettelon kummankin tyyppisille käsittelytoiminnoille, tätä suositusta sovelletaan tosiasiallisesti molempiin käsittelytoimintoihin.
7. Suosituksella pyritään yhdenmukaiseen linjaan käsittelytoimissa, jotka tietosuojaneuvosto on pyytänyt kaikkia valvontaviranomaisia lisäämään luetteloon, jos ne puuttuvat siitä.
8. Tämä tarkoittaa sitä, että tietosuojaneuvosto suosittaa Euroopan tietosuojavaltuutettua edellyttämään tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä rajalliselle määrälle yhdenmukaisesti määriteltyjä käsittelytoimityyppejä.
9. Silloin kun tässä suosituksessa ei oteta kantaa johonkin käsittelytoimityyppiin, joka on sisällytetty tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointia edellyttävien käsittelytoimien luetteloon, tämä tarkoittaa, että tietosuojaneuvosto ei pyydä Euroopan tietosuojavaltuutetulta lisätoimia kyseisen käsittelytoimityypin osalta.
10. Lopuksi tietosuojaneuvosto muistuttaa, että läpinäkyvyydellä on olennainen merkitys rekisterinpitäjille ja tietojen käsittelijöille. Tietosuojaneuvosto suosittaa, että läpinäkyvyyttä voitaisiin lisätä siten, että luetteloon sisältyviä käsittelytyyppejä selvennetään liittämällä kuhunkin niistä nimenomainen viittaus ohjeissa määritettyihin kriteereihin.

2.2 Luetteloluonnoksen analyysi

11. Ottaen huomioon, että
 - a. asetuksen 2018/1725 39 artiklan 1 kohdan mukaan vaaditaan tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi, jos käsittely todennäköisesti aiheuttaa luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin, sekä
 - b. asetuksen 2018/1725 39 artiklan 3 kohdassa on ei-tyhjentävä luettelo sellaisten käsittelytoimien tyypeistä, jotka edellyttävät tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä,tietosuojaneuvosto antaa seuraavat suositukset:

ARKALUONTEISET TIEDOT

12. Luetteloluonnoksessa arkaluonteiset tiedot mainitaan kriteerinä seuraavasti: "Arkaluonteiset tiedot: tiedot, joista käy ilmi rotu tai etninen alkuperä, poliittiset mielipiteet, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys, geneettiset tiedot, biometriset tiedot, joista luonnollisen henkilön voi yksiselitteisesti tunnistaa, terveyttä tai seksuaalista käyttäytymistä tai suuntautumista koskevat tiedot, rikostuomiot tai rikokset ja niihin liittyvät turvaamistoimenpiteet tai muutoin arkaluonteisiksi katsotut tiedot."
13. Vaikka sanamuoto on hyvin samanlainen kuin tietosuojaneuvoston hyväksymissä tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin ohjeissa (A29WP WP248rev.01), siinä on eräs merkittävä ero. Luetteloluonnoksessa käytetään ilmaisua "tai muutoin arkaluonteiseksi katsotut tiedot", ohjeissa "luonteeltaan hyvin henkilökohtaiset tiedot".
14. Tietosuojaneuvosto toteaa, että yleisessä tietosuoja-asetuksen missään artiklassa ei käytetä termiä "arkaluonteiset tiedot". Vaikka se mainitaan kahdessa kappaleessa johdanto-osassa, termin katsotaan tarkoittavan yksinomaan yleisen tietosuoja-asetuksen 10 ja 9 artiklassa lueteltuja tietoryhmiä. Sekaannusten välttämiseksi tietosuojaneuvosto suosittelee, että Euroopan tietosuojavaltuutettu muuttaa ilmaisua "tai muutoin arkaluonteiseksi katsotut tiedot" ja käyttää täsmälleen samaa ilmaisua kuin tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin ohjeissa.

LAAJAMITTAINEN KÄSITTELY

15. Tietosuojaneuvosto huomauttaa, että Euroopan tietosuojavaltuutettu mainitsee EU:n toimielimen sisäisen puhelinluettelon vastaesimerkkinä laajamittaisesta käsittelystä. Riippumatta siitä, onko tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi todella tarpeen, on epäselvää, miksi EU:n toimielimen puhelinluettelo ei itsessään kuulu laajamittaisen käsittelyn piiriin, varsinkin kun se saattaa sisältää suuren henkilömäärän henkilötietoja. Lisäksi tietosuojaneuvosto muistuttaa, että englannin sanalla "large" viitataan myös osuuteen kyseeseen tulevasta väestöstä, kuten se on määritelty joulukuussa 2016 hyväksytyissä, 5. huhtikuuta 2017 tarkistetuissa ja tietosuojaneuvoston hyväksymissä tietosuojavastavia koskevissa ohjeissa. Tietosuojaneuvosto suosittelee toisenlaisen esimerkin käyttöä.

ERI TIETOJENKÄSITTELYTOIMISTA YHDISTETYT TAI KOOTUT TIETOJOUKOT

16. Tietosuojaneuvosto toteaa, että käsittelytoimia havainnollistavan eri tietojenkäsittelytoimista yhdistettyjä tai koottuja tietojoukkoja sisältävä esimerkki saattaa herättää epäilyksiä siitä, onko se asetuksen 2018/1725 mukainen, kun huomioidaan esimerkin kuvaustapa. Vaikka tietosuojaneuvostolla ei ole valtaa tai pätevyyttä arvioida esimerkin asetuksen mukaisuutta, selkeyden vuoksi se suosittelee toisenlaisen esimerkin käyttämistä.

HEIKOSSA ASEMASSA OLEVAT REKISTERÖIDYT

17. Tietosuojaneuvosto toteaa, että Euroopan tietosuojavaltuutettu käyttää päätöksessään vastakkaisena esimerkkinä EU:n toimielinten henkilöstöä suhteessa henkilöstösäännöissä vahvistettuihin vakiomenettelyihin. Tietosuojaneuvosto muistuttaa, että työntekijät on luokiteltu sen hyväksymissä tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin ohjeissa (A29WP WP248rev.01) heikossa asemassa oleviksi rekisteröidyiksi. Vaikka työnantajan ja työntekijän välistä voimasuhteiden epätasapainoa voidaan pitää vähäisenä henkilöstösääntöjen vakiomenettelyjä tarkastellessa, se ei aina pidä paikkaansa, varsinkin kun työntekijät eivät pysty

merkittävästi vaikuttamaan kyseisten sääntöjen sisältöön. Lisäksi on epäselvää, mitä menettelyjä voidaan pitää poikkeuksellisina eli sellaisina, jotka voivat edellyttää tietosuojaa koskevaa vaikutustenarviointia, mikä saattaa aiheuttaa huomattavaa sekaannusta. Näistä syistä tietosuojaneuvosto suosittaa, että Euroopan tietosuojavaltuutettu vaihtaa käyttämänsä vastaesimerkin.

3 PÄÄTELMÄT

18. Tietosuojaneuvosto kehottaa Euroopan tietosuojavaltuutettua tekemään luetteloon seuraavat muutokset:

-) Arkaluonteisten tietojen osalta tietosuojaneuvosto suosittaa, että Euroopan tietosuojavaltuutettu muuttaa ilmaisua ”tai muutoin arkaluonteiseksi katsotut tiedot” ja käyttää täsmälleen samaa ilmaisua kuin tietosuoja koskevan vaikutustenenarviointin ohjeissa.
-) Laajassa mittakaavassa käsiteltävien tietojen osalta tietosuojaneuvosto suosittaa, että Euroopan tietosuojavaltuutettu vaihtaa käyttämänsä vastaesimerkin.
-) Eri tietojenkäsittelytoimista yhdistettyjen tai koottujen tietojoukkojen osalta tietosuojaneuvosto suosittaa, että Euroopan tietosuojavaltuutettu käyttää luettelossaan eri esimerkkiä.
-) Heikossa asemassa olevien rekisteröityjen osalta tietosuojaneuvosto suosittaa, että Euroopan tietosuojavaltuutettu vaihtaa käyttämänsä vastaesimerkin.

Euroopan tietosuojaneuvoston puolesta

Puheenjohtaja

(Andrea Jelinek)